

SLOVENSKI NAROD

Izbaje vsak dan popoldne, izven nedele in praznikov. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 250 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

„Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Zakon o vrhovni državni upravi

V skrajni zadregi namerava vlada predložiti Narodni skupščini zakon o vrhovni državni upravi. — Zakon predvideva skupno 12 ministrstev. — Državne podtajnike hočejo vukičevičevci obdržati še nadalje, čemur pa se protivijo demokrati.

— Beograd, 30. novembra. Da bi zabrisala porazen vtis, ki ga povzročila v javnosti neprestano odlaganje sej Narodne skupščine radi nedelavnosti vlade, ki ni pripravila za plenum skupščine nikakega gradiva, pripravila vlada sedaj v vsi naglici nekateri zakonske projekte, ki jih namerava še pred odhodom Narodne skupščine na božične počitnice na poseben, v to svrhu sklicani seji predložiti skupščini. Zakonski projekti se izdelujejo na naglo roko in so zato zelo površni, kakor je to razvidno iz zakonskega osnutka o vrhovni upravi ki je bil včeraj razdeljen vsem ministrom.

Zakon o vrhovni upravi predvideva redukcijo nekaterih ministrstev, ki se deloma sploh ukinejo, deloma pa spoje z drugimi ministri. Skupno bi ostalo po sedanjem osnutku ministrsko predsedništvo in 11 ministrov in sicer: ministristvo pravde, finančno ministristvo, ministristvo za notranje zadeve, ministristvo za vojni in mornaričar, ministristvo za poljedelstvo, ministristvo za promet, ministristvo pošte in brzojava, ministristvo za zunanje zadeve, ministristvo za socialno politiko, ministristvo za trgovino in ministristvo prosvete.

Ukinejo se sledeča ministristva: ministristvo za agrarno reformo, ki se priključi ministristvu za poljedelstvo; ministristvo za narodno zdravje se združi z ministristvom za socialno politiko, ministristvo za šume se združi z ministristvom za trgovino, ministristvo ver pa z ministristvom za prosveto, mini-

strstvo za izenačenje zakonov z ministristvom pravde. Ministristvo za agrarno reformo se ukine dve leti potem, ko stopi ta zakon v veljavo, ostala ministristva tekom enega leta, ministristvo za konstituantno pa takoj, ko stopi zakon o vrhovni državni upravi v veljavo.

Novi zakon predvideva tudi institucijo državnih podtajnikov, ki bodo imenovani na predlog ministrskega predsednika. Podtajnik lahko postane tudi neparlamentar, ki ima v tem slučaju v Narodni skupščini iste pravice kakor aktivni ministri. Državni podtajniki imajo določen delokrog in podpisujejo rešitve samostojno, vendar pa so pod kontrolo resornega ministra.

Ukinejo pa se pomočniki ministrov in kabinetni šefi. Vodstvo kabineta prevzame eden izmed najstarejših uradnikov, ki ga imenuje ministri.

Osnutek je naletel v javnosti na ostro kritiko. Predvsem se naglašalo, da je institucija državnih podtajnikov v dobi tkzv. štednje luksusa, ki ga je treba brezpogojno odpraviti. Prav tako bi se lahko združila pošta in promet, zlasti če, se izvede nameravana komercializacija prometa. Zakonski osnutek tudi ničesar ne predvideva glede pospešenja in izboljšanja administracije pri ministristvih v čemer leži glavno zlo. Izve pa se, da se demokratizacija državnih podtajnikov, da pa vztraja na tem, ki vukičeviči ki so mu potrebni, da lahko potolaži številne radikalne kandidate za ministrska mesta.

Obnovljena borba za skupščinski poslovnik

Beograd se pripravlja na proslavo narodnega praznika. — Danes popoldne seja ministrskega sveta. — Radikali so zopet izrekli predlog reakcionarne reforme poslovnika Narodne skupščine.

— Beograd, 30. novembra. V Beogradu je z ozirom na jutranji narodni praznik že danes zavladalo praznično razpoloženje. Poslanci, v kolikor niso člani skupščinskih odborov, ki imajo svoje seje, so večinoma odpotovali na svoje domove, večja skupina narodnih poslancev pa je danes odpotovala v Topolo, kjer se jutri pokloni marmom kralja Petra I.

V Beogradu samem danes ni bilo važnejših političnih dogodkov. Za popoldne je sklicana seja ministrskega sveta. Član vlade je izjavil v našem dopisniku, da bo ministristvi svet na današnji seji končal razpravo o zakonskih načrtih, ki jih namerava vlada takoj nato predložiti Narodni skupščini in sicer občinski zakon, državljanski zakon in zakon o nošnji orožja. Popoldne bo zasedal tudi davčni odbor, ki bo nadaljeval razpravo o zemljiškem in hišno najmarinskem davku.

V političnih krogih se znova mnogo govori o nameravani spremembi skupščinskega poslovnika. Znano je, da je hotela

vlada prvotno še pred proračunsko razpravo staviti to vprašanje na dnevni red. Temu pa se je odločno uprl g. Davidovič, ki je naglasil, da ima skupščina mnogo važnejšega dela, kakor pa reševati vlado iz zadrege. Kljub temu pa si okoliščina g. Vukičeviča prizadeva, da bi prišla sprememba skupščinskega poslovnika v razpravo še prej, predno bo prišla proračunska debata. Vlada se namreč boji, da bo opozicija o prihodnji proračunski debati še ostreje nastopila proti vladi kakor doslej. V opozicijskih krogih povdarjajo, da bodo to namero vlade za vsako ceno preprečili. Opozicija je pripravljena izvajati tudi obstrukcijo, če bo vlada skušala potom spremembe skupščinskega poslovnika preprečiti javno kritiko. Ker se tudi Davidovičevci ne strinjajo s predlagano spremembo poslovnika, je vlada v precejšnji zadregi. Zatrjuje se, da radikali z vsemi sredstvi pritiskajo na demokratske ministre, naj pregovore g. Davidoviča, da opusti nadaljnji odpor proti temu vladnemu predlogu.

Italijansko-madžarska trgovinska pogodba

— Budimpešta, 30. novembra. »Pesti Naplo« poroča, da se bo pri pogajanjih o reviziji italijansko-madžarske trgovinske pogodbe razpravljalo tudi o vseh važnih gospodarskih vprašanjih, ki interesirajo obe državi. Isti list poroča, da bo Madžarska z Italijo sklenila dogovor v tem smislu, da se bo za Madžarsko potrebno tekstilno blago uvažalo iz Italije. V kompenzacijo za to se bo Italija obvezala prevzeti prebitek madžarskega žita. Po informacijah lieta gre za uvoz tekstilnega blaga v višini 100 milijonov pengov.

Nesreča pri gradnji železnice

— Dunaj, 30. novembra. Radi trajnega deževja se je udrla zemlja na novi železniški progi Gleichenberg - Feldbach na Štajerskem. Ubityh je bilo 8 železniških delavcev in trije težko ranjeni.

NOVINSKA RAZSTAVA V ZAGREBU

— Zagreb, 30. nov. V nedeljo 4. decembra bo v Zagrebu odprta mednarodna razstava novin, ki jo priredi Zveza grafičnih delavcev Jugoslavije. Razstava bo nameščena v umetniškem paviljonu.

FRANCOSKA KAZENSKA EKSPEDICIJA V MAROKU

— Pariz, 30. nov. Na pristojnih franc. mestih se razpravlja o ukrepih, ki jih na merava izvesti Francija proti maroškim plemenom, ki so prisilili Francijo, da je plačala ogromne odškodnine za oprostitev petih ujetih Francozov. Izve se, da bo Francija spomladi izvedla vojaško kazensko ekspedicijo.

Aljehin — svetovni šahovski prvak

— Buenos Aires, 30. novembra. V šahovskem turnirju, ki traja že več tednov, je ostal Aljehin zmagovalac in si s tem priboril naslov svetovnega prvaka. Po končanem stanju turnirja je dobil Aljehin 6 partij. Capablanca na 3 dočim je končalo 25 partij remis. Zadnja partija se je igrala včeraj ob velikanski navzočnosti. Capablanca je hotel že prej odstopiti in proglašiti izro za izgubljeno. Kakor se zatrine, sta dohila oba igralca poziv, naj odideta v prihodnjih dneh v Chile partijo šaha z živimi figurami.

Otvoritev pripravljane razorožitvene konference v Ženevi

Pesimistična sodba o uspehu konference. — Troje različnih mnenj. — Francija in države Male antante zahtevajo garancije za varnost obstoječih mej. — Rusija predlaga sklenitev svetovnega garancijskega pakta.

— Ženeva, 30. novembra. Danes je bila odprta pripravljana razorožitvena konferenca s splošno debato o razorožitvenem vprašanju. Konferenca ima v smislu sklepov zadnjega zasedanja Društva narodov nalogo, da pripravi gradivo za svetovno razorožitveno konferenco, ki naj bi se vršila tekom prihodnjega leta.

Položaj se presoja splošno zelo pesimistično. Uspeh pripravljane konference je zelo dvomljiv. Splošno se poudarja, da je udeležba na pripravljani konferenci na eni strani prevelika, da bi prišlo do soglasnih zaključkov, na drugi strani pa prepičla, da bi imeli sklepi splošno svetovni značaj. Na konferenci je opaziti tri ostro opredeljene

skupine, ki zastopajo popolnoma nasprotna stališča. Francija, Mala antanta, Poljska in baltične države zastopajo mnenje, da je mogoče rešiti vprašanje razorožitve šele potem, ko bo podana primerna garancija za varnost obstoječih mej. Anglija z Italijo temu naziranjju odločno nasprotuje in naglašalo, da razorožitvenega vprašanja ni mogoče vezati na kakršnoli garancije. Končno pa zastopata Nemčija in Rusija stališče, naj se razorožitveni takoj izvede in sicer splošno na vsem svetu. V zvezi s tem predlaga ruska delegacija sklenitev svetovnega pakta o miru, s katerim naj bi se vse države medsebojno obvezale, da druga druge ne bodo napadle.

Ker ka ci pripravljajo nov atentat na avtonomijo Ljubljane

«Slovenec» že triumfira, da novi občinski svet ne bo zmožen za delo. — Prozorne intrige proti potrditvi dr. Puca za župana. — Visoko doneče besede pred volitvami in grda dejanja po volitvah.

Novo izvoljeni ljubljanski občinski svet se je včeraj sestel k prvi seji in izvolil za župana dr. Dinko Puca, za podžupana Jožipa Turka. Celo leto je gospodaril na magistratu vladni komisar, dva meseca je trajalo po krivdi klerikalcev, predno se je mogel sestati novo izvoljeni občinski svet in predno je prestolca Slovenije zopet dobila svojo avtonomijo. Sedaj bodo končno v občinskem gospodarstvu v Ljubljani zopet odločili davkoplačevalci, ne pa samovolja posameznikov.

Občinski svet se je komaj konstituiral, novo izvoljeni župan še ni prevzel vodstva občinske uprave, kljub temu pa se je uganilo, da je današnji »Slovenec« proglasil, da novi ljubljanski občinski svet ni zmožen za delo. To se pravi, da glasilo SLS že v naprej proglašalo, da njeni zastopniki v občinskem svetu ne morejo sodelovati, da ne bi rednega gospodarstva, da hoče SLS zopet razbiti občinski svet, ubiti avtonomijo Ljubljane in izzvati nove volitve.

Stališče ki ga je zavzela SLS že na prvi seji novo izvoljenega občinskega sveta, je popolnoma pogrešno in samo dokazuje, da klerikalci niti najmanj mar za koristi ljubljanskega mesta.

Zakaj naj bi bil občinski svet za delo nezmožen, zakaj naj bi bil potreben poseben kompromis med dvema strankama, da bi se omogočila delazmožnost? Občinski svet ni Narodna skupščina; tu gre predvsem za gospodarsko delo, za dobro in vestno upravo, ne morda za politično akcijo ali politična načela. Gre samo za vprašanje, kako naj se rešijo gotova gospodarska vprašanja. Vsak dogovor o teh vprašanjih v naprej bi bil nesmiselnost, ker se o njih odloča od trenutka do trenutka, kakor se pač pojavljajo. Tako n pr vprašanje ali naj se električno cestno omrežje razširi ali pa uvede avtobusni promet, ni politično, ampak gospodarsko vprašanje, ki se ga ne more drugače rešiti kakor z ozirom na obstoječe potrebe in finančno zmoglost ljubljanske občine. — kadar pride v razgovor Zato lahko vsakdo, kdor je v občinskem svetu, dela na gospodarskem polju, pa naj bo Peter ali Pavel.

Če pa kaka stranka že naprej izjavlja, da noče sodelovati na gospodarskem polju, je jasno da hoče razbiti občinski svet in da hoče rušiti avtonomijo ljubljanskega mesta. Ali se zaveda SLS odgovornosti, ko napoveduje, da noče sodelovati v občinskem gospodarstvu?

Današnji »Slovenec« trdi, da je župan dr. Puc priznal na včerajšnji seji občinskega sveta, da je občinski svet v sedanjih situaciji za delo nezmožen. Ugotavljamo da župan dr. Puc tega nikoli ni rekel, pač pa je naprosto ugotovil, da pričakuje na strani SLS tisto lojalnost, kakor se kaže na strani Naprednega bloka za omogočenje resnega dela v občinskem gospodarstvu.

Dr. Jerič je v menju klerikalne delegacije v občinskem svetu izjavil, da ne more sodelovati z dr. Pucem kot županom, dokler se ne razčisti »afera« v zadevi prodaje Fillovega dvorca, SLS se na ta način součestuje v kritiko odvetniških ekspenzarjev. Mislimo da bi marsikateremu klerikalnemu advokatu ne bilo liubo, ako bi začeli prezledovati njegove ekspenzarje, saj je znano da so mnogi izmed njih nagroma-

dili velika premoženja, dočim je o dr. Pucu znano da ni bogataš. Ugotavljamo pa, da je dr. Puc izjavil, da je pripravljen dati na vpogled vse spise, češar bi klerikalni advokati gotovo ne storili. Klerikalce prav za prav nič ne briga o privatne zadeve župana dr. Puca tudi ne njegovi odvetniški računi. Gre samo za vprašanje, ali je dr. Puc občino oškodoval ali ne. V kakšnem razmerju pa je s kako privatno stranko, kako je ta stranka plačala njegovo odvetniško delo, pa nikogar nič ne briga. Če je dr. Puc kljub temu izjavil, da je pripravljen dati v tem pogledu ves material na razpolago, je gotovo storil več kot svojo dolžnost.

Izjava dr. Jeriča samo dokazuje klerikalno perfidnost, ki hoče celo z blatenjem osebne časti političnih nasprotnikov onemogočiti redno delo občinsk. sveta. Klerikalna nemoralnost dovoljuje vsako sredstvo, motijo pa se zastopniki SLS, da bodo na ta način dosegli zase kak političen kapital.

Ako SLS noče sodelovati v občinskem svetu, ako bo onemogočila njegovo delazmožnost, ako bo še nadalje ubijala avtonomijo ljubljanskega mesta, si bo naprtila samo odgovornost, zaradi katere bo vse njene predstavnike še hudo glava bolela. Opozorjamo ponovno, da je glavni urednik »Slovenca« pred občinskimi volitvami na klerikalnem shodu v »Unionu« z odobrenjem načelnika SLS dr. Korosca vzkliknil: »Stran s partizanstvom iz avtonomnega občinskega zastopstva slovenske Ljubljane! Avtonomija ljubljanskega mesta je tolika, da je pred njo klenila celo vlada dvoglavega orla, da jo je moral upoštevati avstrijski režim, da je slovenski narod v svoji prestolnici in njenem občinskem zastopstvu imel najmočnejšega zaščitnika svojih narodnih pravic. Kdor je zastavil sekuro na to korenino našega narodnega, političnega, kulturnega in gospodarskega življenja, mora dati zadostneje, mora ta greh odkupiti in zemljo nositi neminovno kazni!«

Ali so klerikalci pozabili na te besede?

Tragična smrt dr. Kermavnerja

Danes okoli 6. jutraj je kuharica gostilne Kmet na Gosposvetki cesti št. 8 prestrašena zapazila, da leži v veži ob stopnjicah, vodečih v prvo nadstropje, v popolni nezvesti g. dr. Robert Kermavner, upokojeni finančni svetnik. Obvestila je o dogodku domače in policijskega stražnika na Dunajski cesti, ki je takoj poklical reševalno postajo. Dr. Kermavner je imel zadaj na glavi težko poškodbo; imel je prebito lobanjo. Z rešilnim avtom so ga okoli 7. jutraj prepeljali v javno bolnico, kjer je dežurni zdravnik izvršil prvo operacijo. Tekom dopoldneva so zdravniki nato poskusili vse, da bi ohranili ponesrečenca pri življenju. Toda poškodbe je bila tako težka, da je bil ves trud zaman. Dr. Kermavner je ob 11.30 dopoldne izdihnil, ne da bi se bil še zavedel.

Kolikor se je moglo v naglici dognati, je pokojnik prišel, kar drugače ni bil njegov običaj, ponoči pozno domov, ko so domači že zaprli gostilno ter odšli spat. Ker je bil pokojnik zelo kratkoviden, mu je najbrž na stopnjicah spodrsnilo, ko je hotel iti v svoje stanovanje. Padel je na trdi betonski tlak tako nesrečno, da si je prebil lobanjo.

Ker njegovega padca ni nihče slišal, so našli ponesrečenca šele danes zjutraj. A tudi ako bi ga našli poprej, bi ga ne bilo mogoče rešiti, ker se je pri padcu preveč poškodoval.

Pokojnik dr. Kermavner je bil mirnega značaja in zabaven ter prijeten družabnik. Slovel je kot strokovnjak v davčnih vprašanjih, o katerih je tudi mnogo pisal v listih. Bil je tudi velik ljubitelj narave, zlasti star znanec Polhovgrajskih dolomitov, o katerih je spisal obširnejšo brošuro pod naslovom »Enodnevni izprehodi po Polhovgrajskih dolomitih«. Poznal je v njih vsak kotiček in vsako stezico.

Dr. Robert Kermavner, ki je bil star šele 51 let, je bil sin gimnazijskega profesorja dr. Kermavnerja, ki je spisal prvo slovensko-latinsko slovnico. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, univerzo v Gradcu, nato pa je stopil v finančno službo. Pred svojo upokojitvijo je bil dodeljen finančni prokuraturi v Ljubljani. V ljubljanski družbi je bil zelo popularen in pri vseh svojih številnih znanih zelo priljubljen.

Blag mu spomin!

Iz ljubljanske kronike

Na Viču stanujoči delavec Janez Kopač je snoči na viški policijski stražnici naznanil, da pograba je od 28. novembra dopoldne svojo 10-letno hčerko Terezijo. Omenjena dne je šla v šolo na Viču, a se ni do snoči vrnila domov. Režika Kopač je male postavke, bledega obraza, kostanjevih las in oblečena v modro voleno obleko.

Njen bratec 9-letni Ivan je včeraj dopoldne prinesel njene šolske knjige domov ter pripovedoval, da jih je dobil v trgovini ge. Robežnik na Viču. Gospa pa je pozneje izpovedala, da ji je njena prinesla neka neznanca ženska, ki jih je po njeni izpovedi našla v goru blizu vasi Brda. Kakor pravijo, se Režika ni upala omenjenega dne iti v šolo, ker ni spisala domače naloge.

Prednaznanilo!

Jutri, v četrtek, se vrši velika premijera največjega poljskega filma vseh časov

Šah carici

(SUZENJ CARICE)

Razen našega orkestra svirajo balalaj, ke in nastopi zbor z originalnimi poljskimi pesmimi.

Elitni Kino Matica.

Telovadno akademijo

priredi danes na predvečer narodnega praznika sokolsko društvo Ljubljana - Matica ob 8. zvečer v telovadnici Narodnega doma. Ta akademija bo znamenito proslava francosko - jugoslovenske prijateljske pogodbe. S telovadnimi točkami nastopijo vsi društveni oddelki in spored je jako lep in izbran. Ženska deca nastopi z vajami z obroči, moška deca — vzorna telovadna ura, ženski naraščaj z rajskimi vajami, moški naraščaj z vrhunskimi prostimi vajami in Marseljezo, članice nastopijo z vajami s snežnimi kepami in na bradli. Člani z vzornimi prostimi vajami, na konju, s skoki čez konja, člani in članice pa skupaj še s posebno točko.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Berlin 13.565, Curli 1094—1097 (1095.50), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0125), London 276.75—277.55 (277.15), New York 56.73—56.74 (—), Praga 168.05—168.85 (168.45), Trst 307.75—309.75 (308.75).
Efekti: Celjska posojilnica 164, Ljubljanska kreditna 132, Kreditni zavod 160, Veče 133, Split 610, Ruše 280, Stavbna 56, Sešir 104.
Lesni trg: Tendence neizpremenjena. Zaključek 2 vagona in sicer 1 vagon desk smreka in jelka 24 mm, 16—40 cm, 4 m, I, II franco vagon nakladna postaja 520. 1 vagon remeljnov 7/7, 8/10, 10/10 monte franco meja 490.
ZAGREBSKA BORZA.
Devize: London 276.75—277.55, New York 56.64—56.84, Pariz 223—225, Milan 307.186—309.186, Curli 1094—1097, Berlin 1355.5—1358.5, Dunaj 799.75—802.75, Praga 168.05—168.85.

INOZEMSKA BORZA:
Curli: London 25.30, New York 916.88, Pariz 20.40, Milan 28.19, Berlin 123.86, Dunaj 74.10, Beograd 9.1375, Praga 16.875.

To in ono

80letnica rojstva vdove Aleksandra III

Proti zapadni obali Švedske stoji na visoki planoti na danski strani ogromna vila Hvidöre, v kateri preživlja zadnja leta svojega burnega življenja vdova po ruskem carju Aleksandru III. Marija Fedorovna, ali z deklativnim imenom Dagmar. Stara dama živi tu skromno in tiho, tako da bi človek ne mislil, da je igrala nekoč v evropskem javnem in družabnem življenju tako odlično vlogo. Po februarjski revoluciji je odpotovala Marija Dagmar v Kodanj, kjer so jo navdušeno sprejeli. Nastanila se je v vili Hvidöre. Nekoga dne jo je posetil stari gospod, ki je bil dolga leta v ožjih stikih z danskim dvorom in opetovano tudi gost na ruskem carskem dvoru. Ko je ostala carica vdova z njim med štirimi očmi, je dejala: «Evo, to je vse, kar mi je ostalo.» S tem je mislila edinega kozaka iz bivše telesne straže.

Knežinja Dagmar, hčerka danskega kralja Kristiana IX., se je poročila z ruskim carjem Aleksandrom III. in sprejela ime Marija. To ime je obdržala tudi po carjevi smrti. Še ko je živel car, je nastopala zelo samozavestno in se ni strahla groženj ruskih nihilistov. Svojemu pogumu se ima zahvaliti, da se ji je posrečilo pobegniti iz boljševiške Rusije. Ko je izbruhnila boljševiška revolucija, je angleški kralj Georg pošiljal brzojavko za brzojavko na Krim, kjer je carica vdova prebivala, da bi z angleško vojno ladjo odpotovala v London. Toda bivša carica je odgovorila, da ostane v Rusiji do konca, dokler bo na Krimu kak Rus v smrtni nevarnosti. Preti ji je nevarnost, da jo boljševiki ujamejo in ustrelje, vendar je pa vztrajala do zadnjega in po-

magala emigrantom bežati iz Rusije. Šele ko je ostala v pristanišču zadnja ladja za prevoz emigrantov, se je odločila zapustiti Rusijo.

V pristanišču se je zbrala ogromna množica, da se poslovijo od priljubljene carjeve vdove. Blizu pristanišča stoji pravoslavna cerkva, v kateri je hotela stara carica zadnjič moliti na ruskih tleh. Bilo ji je rečeno, da so na ukaz boljševiške vlade vse cerkve zaprte. Tako? — se je začudila, — pa jo odprite, kajti jaz moram v cerkev. Čakala je potrpežljivo, da so našli ključ in odprli cerkvo. Bila je nevarnost, da boljševiki carjevo vodo in njeno spremstvo napadejo. Toda ko se je bivša carica vprašala iz cerkve, so se ji celo boljševiki spoštljivo umaknili. Čim je stopila na krov angleške križarke, je zapovedal kapitan, naj namerijo vse topove na obalo. Na obali je nastalo nepopisno tulenje. Eni so klicali «zbo» in mahali z rokami, drugi so posivali bivšo carico, kleli, žvižgali in streljali. Tako je Marija Fedorovna zapustila nesrečno Rusijo.

Parizanka toži Viljema

14. marca 1916. je bil v Rokavskem zalivu torpediran in potopljen prvi potniški parnik »Sussex«, na katerem so se vozili samo civilni potniki, ki so potovali po svojih opravkih. Med žrtvami brezobzirnega nemškega militarizma je bil tudi pariški trgovec Prioux, ki se je vračal v Anglijo. Njegova vdova se je že takrat obrnila proti nemški vladi, da ji izplača odškodnino neposredno od cesarja Viljema. Znanost je bilo namreč, da je Viljem lastnoročno podpisal povelje, naj nemške podmornice napadajo tudi potniške parnike. Njen mož, ki je navedel v svoji prošnji, ni bil vojak in vendar so

ga ubili, ker je Viljem odredil, naj ubijajo tudi civilno prebivalstvo sovražnih držav. Prioux je imel pri sebi 400.000 angleških funtov, skoraj vse svoje premoženje. Zato je vdova zahtevala, naj ji nemški cesar škodo povrne.

Francosko ministrstvo je ta akt položilo v arhiv in zadeva je zaspala. Šele te dni je dobil vдовin advokat iz ministrstva obvestilo, da so dotični akt našli. Advokat sedaj zahteva od francoske vlade, naj izposluje nesrečni vdovi od bivšega nemškega cesarja povračilo škode. Baje namerava francoska vlada pozvati holandske oblasti, naj prisilijo Viljema eksekutivnim potom k povračilu škode, ki jo je trpela vdova trgovca Prioux.

Strahovita nesreča v Avstriji

Včeraj popoldne se je na progi Feldbach - Bad Gleichenberg na Zgornjem Štajerskem pripetila strahovita nesreča, ki je zahtevala 8 človeških žrtv.

Na progi Bad - Gleichenberg je bilo z raznimi popravili in deli zaposlenih več delavcev. Včeraj popoldne so delavci v zaseki nekega hriba pri Gleichenbergu dovršili predpriprave za zgradbo močnega betonskega zidu, ki naj bi ščitil progo pred plazovi. Delavci so baš dovršili delo, ko se je nenadoma utrgal nov plaz zemlje. Ogromne mase nad 10 metrov debele plasti zemlje so zagrmle v dolino in predno so se presenečeni delavci zavedli, jih je že zasulo.

Zasulo je vseh enajst na progi zaposlenih delavcev. Takoj po nesreči so oblasti s pomočjo prebivalstva pričela obširno reševalno akcijo. Kmalu jim je uspelo vseh enajst delavcev izkopati. Od ponesrečenih je bilo osem delavcev že mrtvih in sicer Anton Hörzer, Josef Kandhofer, Karl Hölder, Rupert Lerner, Johann Löhner, Franc Gangl, Anton Grassel in Johann Gütl, dočim so

bili Josef Tropper, Franc Wonisch in Josef Rübenberger težko poškodovani. Vse tri so z rešilnim vozom prepeljali v graško bolnico.

Ponesrečenci so večinoma mlajši delavci iz Gleichenberga in okolice. Večini je strlo prsni koš ali pa lobanjo, nekateri pa so se zadušili. Trupla ponesrečenecv so prenesli v mrtvašnico v Trantmannsdorfu, kamor so še tekom popoldneva prispeli svoji in sorodniki nesrečnih žrtv. V mrtvašnici so se odigrali pretresljivi prizori.

Boj za dete

Se predno so izpušili iz preiskovalnega zapora v Draždanih barona Edgaria von Bleichröderja, ki je bil obtožen, da je pomagal svojim ločeni sestri odnesti dete iz očetovega doma, je odpotoval oče ugrabljenega deteta trgovec Herschli z detektivom v Pariz, da poišče svojo ženo in dete. Može se je hotel v Franciji polastiti deteta. Zve-

del je, da stanuje njegova žena v nekem pariškem predmestju. Predno se je skušal polastiti deteta, mu je prišlo na pomoč naključje. Njegova žena je namreč med tem zvedela o aretaciji svojega brata in je sklenila poslati dete s pestunjo nazaj v Nemčijo, da reši nedolžnega brata. Sama je pa hotela ostati v Franciji, ker je bila izdana za njo tiralica.

Pripeljala je dete s pestunjo na pariški severni kolodvor, ne da bi slutila, da ji mož z detektivom v avtomobilu sledi. Ko je vlak že odhajal, je vsa prestrašena opazila, da sta skočila mož in detektiv v vagon, v katerem se je odpravljala pestunja z ugrabljenim detetom. Ko je vlak krenil čez nemško mejo, je Herschli pozval pestunjo, naj mu izroči dete. Nemško državno pravdnštvo se je obrnilo zdej na francoske oblasti, da prisilijo Herschlovo, da se vrne v Nemčijo, kjer bo odgovarjala za svoje nepremišljeno dejanje.

Naročiln ca za 15. kolo

državne razredne loterije

smo priložili današnji številki »Jutra«. Zrebanje prvega razreda se bo vršilo že 7. januarja 1928.

Senzacija tega kola

je ta, da mora biti vsaka srečka izžrebana. V dosedanjih kolih je bilo izžrebanih samo polovico vseh srečk. En del igralcev je tedaj moral izgubiti svoja vplačila. Sedaj odpade tudi ta rizik, ker mora biti vsaka srečka izžrebana, tako, da dobi v najslabšem slučaju Din 200.— To je direkcija drž. razredne loterije dosegla na ta način, da je milijonske dobitke, in dobitke po več sto tisoč Din nekoliko znižala. Število drugih visokih dobitkov pa je ostalo skoraj neizpremenjeno. Vsakomur je sedaj mogoče, brez bojazni na izgubo, poizkusiti svojo srečo. Z ozirom na to pametno preuredbo igralnega načrta bo vseh 250.000 srečk, ki jih izda Drž. razredna loterija, izžrebanih (ne 340.000, kakor je pomotoma tiskano na naročilnicah). Za te srečke bo, čim pridejo v promet, zavladal silen naval, zato vabimo vse naše naročnike, da si jih takoj naročijo. Razpošiljati jih začnemo 8. t. m.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. o. z., največja razpošiljalnica srečk drž. razr. lot. za Slovenijo, Ljubljana, Sv. Petra c. 19.

ZVITKE (role) za računske stroje, cek in kontrolne zvitke za biagame vseh sistemov.

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ulica 61 Telefon 2980

NARODNA KNJIGARNA, d. z. o. z., knjigarna in trgovina s papirjem ter pisarniškimi in šolskimi potrebščinami, Ljubljana, Šturmova ulica št. 2. Obilnost dovoljena.

RAZPRODAJA

vsled opustitve trgovine. Razprodaja bo trajala samo do srede februarja 1928. Znatno znižane cene. — Ugodna prilika za knjižnice in druge interese.

MOLITEV PRIDNEGA OTROKA
LJUBI SV. MIKLAVŽ
KUPI MI DAROVE

DELIKATESNI TRGOVINI
IN BONBONIERI
V. A. JANEŠ
LJUBLJANA
GLEDALIŠKA ULICA ŠT. 8
PALAČA
POKOJNINSKEGA ZAVODA

Zastore, posteljina, pregrinjala, perilo, monograme, obleke i. dr. veze najfinije in najcenejše.

mehanično umetno vezanje
Matek & Mikeš
Ljubljana, Dalmatinova ulica 13

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje ženskih ročnih del za trgovino, šolo in dom.

Velik predtiskanje ženskih ročnih del

za trgovino šolo in dom

Tisoče novih, krasnih vzorcev. Čisti tisk, hitra izvršitev, nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu. Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, mehnično umetno vezanje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Najstarejša slovenska plekarica in ličarske delavnice
Ivan Bricelj, Ljubljana
Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarne »Evropa«).

Se priporočila — izvršitev točno na cene zmerne 72.1

Dva dečka
v starosti 14—16 let se sprejmeta kot vajenca v lesno strgarsko podjetje v Ljubljani. — Učna doba traja 3 leta; v lastni oskrbi. — Ponudbe pod »Lesni strugar/2929« na upravo »Slov. Naroda«.

Električne žarnice
Kupite najugodnejše pri tvrdki: Slavo Kolar, Ljubljana, Dunajska cesta 22. 2602

Plačilna natakariča
z večletno prakso išče službo v večji restavraciji. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Natakariča/2917«.

Boljša šivilja
tudi za perilo — išče službo. Nastopi takoj. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Šivilja/2915«.

Absolventinja
trgovske šole s triletno prakso išče službo v pisarni, event. gre tudi za blaginjskarko. — Dopisi pod »Pridnost/2914« na upravo »Slov. Naroda«.

GON
ek prot kapavci (triperju) gnojenju ter zastareli kroničnem gnojenju ter vnetja sečnega mehurja. Za popolno ozdravitev je treba 10 ločkov. Cena z navodilom za 10 ločkov 15 Din. Izdava in pošilja po pošti lekarna **PENIC** Zapršec.

Butare in kolobarje
popolnoma suhe — izredno poceni. — CEBIN, Ljubljana, Wolfova ulica 1/2. 2807

PREMAG, DRVA, KOKS,
GLJE. — Dunajska cesta 46 (poleg Iv. Zakotnika) — Telefon 2820. 108.1

Vdova z lastno vilo
na Gorenjskem želi znanja z gospodom drž. uradnikom, 40 do 50 let starim. — Dopisi pod »Gorenjka/2927« s polnim naslovom in event. sliko na upr. »Slov. Naroda«.

Strojenisje
dvo- in trimesečni tečaj prične z 2. decembrom Christofov zavod, Domobranska cesta 7/I. — Večerni in dnevni tečaj; učna ura Din 4.—

Trgovski pomočnik
vojaščin prost, izurjen v mešani trgovini — se sprejme v večji trgovini. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Sigurna moč/2910«.

Praktikant
s štirimi razredi meščanske šole in malo maturo — išče službo v kakšni pisarni. Gre tudi par mesecev brezplačno. — Dopisi pod »Nastop takoj/2892« na upravo »Slov. Naroda«.

Dijaka (-injo)
sprejme takoj boljša obitelj na stanovanje in dobro hrano — Strogo nadzorstvo — Ponudbe pod »Dijak/2894« na upravo »Slov. Naroda«.

Gospod
dobro situiran, star 29 let — želi znanja s samostojno damo, izključne niso ločene. — Le resne ponudbe z natančnim naslovom je poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Osamljenost/2896« na upravo »Slov. Naroda«.

„SIDOL“

najbolje sredstvo za čiščenje kovin, čisti tudi najfinije kovinaste predmete, zlato, srebro, ožigala, okna — Pri nakupu pazite v lastnem interesu na ime

„SIDOL“

ter odločno odklanjajte raznovrstne ponarejenosti znamke

„SIDOL“

se dobi v vsaki trgovini.

2814

Ljudska samopomoč

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru sprejema vse zdrave osebe, bivačice v Sloveniji, nad 50 do 80 let stare

samo še do 31. decembra 1927

Podporna vsota znaša od 1000 do 16.000 Din. Društvo šteje danes že nad 1.200 članov. Zahtevajte takoj pristopno izjavo zastonj iz pisarne Ljudske samopomoči v Mariboru, Aleksandrova 45/II